

ЛОКАЛНИ И НЕКАТЕГОРИСАНИ ПУТЕВИ

Од 539.године прије наше ере, када је Сугус изградио један од првих путева од Вавилона до Египта, карактеристичне периоде развоја привредних и друштвених заједница пратила су одговарајућа саобраћајна рјешења, а та саобраћајна рјешења и његови капацитети одређивала су степен развијености простора. Та чињеница определијелила нас је да посебну пажњу посветимо путној мрежи подручја Града, односно, мрежи локалних и некатегорисаних путева.

Локални путеви су јавни путеви који повезују насеља на подручју Града или насеља са подручја Града са насељима у сусједним општинама или који су значајни за саобраћај на подручју Града а које Скупштина Града Одлуком о мјерилима и критеријумима за разврставање локалних путева и улица на подручју Града Бањалука утврди као такве. Поменутом одлуком разврстани су у три реда, а у складу са Законом о комуналним дјелатностима и Законом о путевима, њихова градња и одржавање су у надлежности локалних заједница. Укупна дужина локалних и некатегорисаних путева износе 1897 km од чега локалних 928 km и некатегорисаних 969 km. Средином 2000. године свега 74 km било је са асвалтним коловозом. Многи од њих су били или у потпуности непроходни или током већег дијела године. Усљед тога, интензивирана је миграција становништва ка граду; трошкови одржавања били су веома високи; јавни превоз било је готово немогуће организовати, а безбиједност и проточност саобраћаја на најнижем нивоу.

Такво стање допринијело је доношењу одлуке да се обезбиједи значајна средства за модернизацију и изградњу путева у приоритету, који ће чинити мрежу линија приградског јавног превоза, доступност јавним објектима (центри мјесних заједница, мјесне канцеларије, цркве, друштвени домови, и сл), привредни објекти, али и други путеви како би се што више скратило путовање макадамским коловозима. Ангажована су буџетска средства, кредитна средства Свјетске банке, средства комерцијалних кредита, донаторска средства и у мањем обиму средства грађана. На тај начин реализовано је скоро 870 km или чак 65% цјелокупне мреже локалних путева у што је уложено преко 100 милиона КМ. Овим су постигнути постављени циљеви и то:

- Смањени трошкови одржавања
- Боља интеграција Града са ужом и широм околином
- Боље функционисање јавног градског и приградског саобраћаја

- Подигнут стандард живота у селу и смањена разлика у квалитету живота у граду и селу
- Зауостављена миграција становништва са села у град, односно обезбијеђен останак и појава повратка у село
- Створени услови за развој пољопривреде и мале привреде, а тиме и отварање нових радних мјеста и
- Значајно порасле активности услужних предузећа

Ове 2012.године издвојена су средства у оквиру могућности буџета, што је засигурно мање од потреба и захтјева грађана, и равномјерно су распоређена по свим сеоским мјесним заједницама. У наредном периоду остаје да се изврши модернизација свих локалних путева, дакле, и оних трећег реда, али и дио некатегорисане путне мреже за које према усвојеним критеријумима то буде поребно. Ваља напоменути да неки путни правци, као што је пут Сарачица-Чокорска поља, и др. заслужују реконструкцију јер саобраћајна оптерећења су превелика за капацитет постојећег профила коловоза.

Овим би сеоско подручје добило сасвим задовољавајућу путну мрежу по квалитету коловозног застора по пропусној моћи, и што је најважније сасвим задовољавајући ниво безбједноси саобраћаја.

Веома је важно напоменути да је током грађанског рата и неколико година непосредно послје Град Бањалука усљед великих миграција становништва скоро удвостручио број становника. Као посљедица брзог пораста броја становника дошло је до експанзије у урбаном подручју Града изградњом објеката за колективно становање, а у приградском подручју - објеката индивидуалног становања. Поједина приградска насеља су у кратком периоду постала велика градилишта. Због убрзаног развоја Града дио локалних путева преузима улогу градских саобраћајница, те као такве захтијевају опремање са инсталацијама комуналне инфраструктуре, (фекална и оборинска канализација, водовод, улична расвјета) и значајну реконструкцију коловоза за безбједно одвијање саобраћаја, нарочито јавног градског и приградског превоза. Као приоритетни правци наметнули су се дио улице Краља Александра I Карађорђевића до Распела у насељу Мотике, Шарговачка улица до насеља Даљке, пут за Пријечане од Траписта до границе са општином Лакташи, те пут за Куљане од пута Српских бранилаца до подручне школе у Куљанима, што свеукупно чини око 17 km. Реализација ових пројеката обухвата припремне радње као и саме послове везане за извођење. Од припремних активности реализована је планска и пројектна

документација, извршене припремне радње које претходе рјешавању имовинских односа, а у току је обезбјеђење дијела финансијских средстава за откуп земљишта. Изградња ових објеката ће допринијети:

- Унапређењу економског развоја
- Смањењу трошкова одржавања и експлоатационих трошкова
- Побољшању безбједности учесника у саобраћају
- Стварању услова за увођење бржег и безбједнијег јавног градског и приградског превоза.

За реализацију преостале локалне мреже путева и поменутих улица буџетски оквир је недовољан те ваља тражити друге изворе финансирања. Увјерени смо да ће одборници у Скупштини Града имати разумијевања код усвајања буџетских расхода за наредне године те прво издвоити значајни дио средстава у ове сврхе, а потом дати сагласности и за друге облике обезбјеђења средстава (кредити, грантови и слично). Овим би се већ током 2013. године могао очекивати почетак реализације на терену, а завршетак у току наредне две до три године.

Ових дана смо затражили од савјета мјесних заједница, али и од грађана, невладиних организација и других удружења да нам доставе своје виђење приоритених пројеката на подручју Града за наредну 2013. Годину, али не само за 2013. већ и за наредни средњорочни период како бисмо што квалитетније припремили Скупштини Грда приједлог програма. Увјерени смо да ће пројекти о којима је била ријеч имати пуну подршку грађана, а такву потврду ћемо препознати у приједлозима и сугестијама које ће бити достављене у наше службе током наредних мјесец, два.